

Ядролық соғысты болдырмау, бейбітшілікті сақтау проблемасы

Негізгі тенденциясы

- Бірнеше ондаған жылдар бойы «ядролық соғыс және бейбітшілік» дүние жүзі бойынша №1 проблема болып отыр .
- Соғыстың алдын- алу; бейбітшілік пен қарусыздандыру.
- Дүние жүзіне төніп тұрған қауіп өте жоғары.

Пайда болу себептері (қақтығыстар)

- 20-ғасырда болған 2 дүниежүзілік соғыстан кейін “жаппай қаруланудың” етек алуы
- Техникалық прогресс. Жаңа қару – жарақ түрлерінің пайда болуы мен таратылуы (соның ішінде ядролық қару-жарақ)

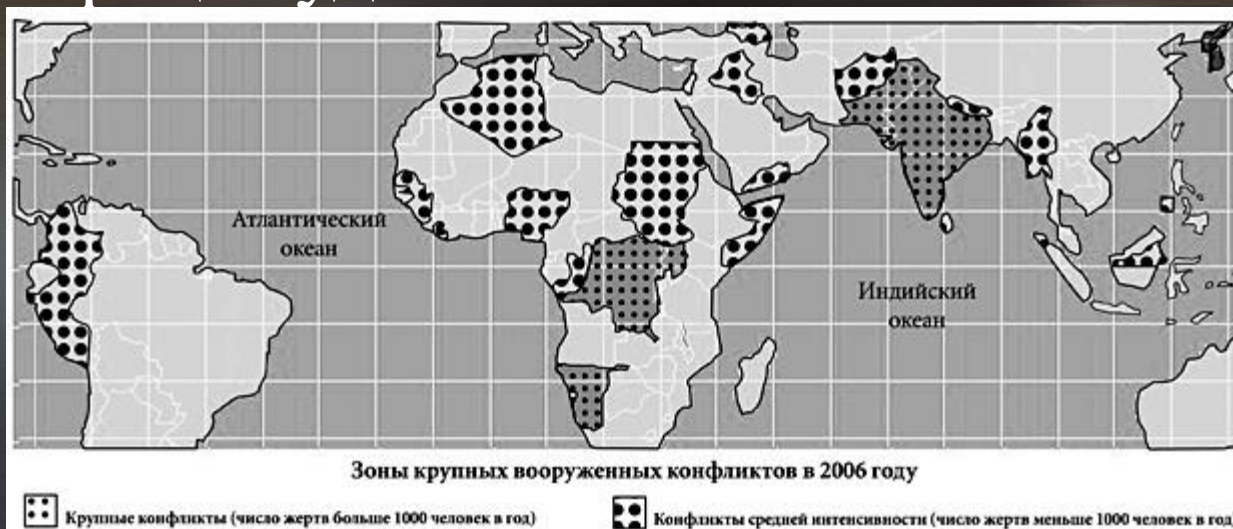
Тарихы

- XX ғасырда болған ірі 2 дүниежүзілік соғыстың салдарынан 100 млн. астам адам қайтыс болды, соңынан 2 ірі держава арасында (ССРО мен АҚШ) арасында «жаппай қарулану» жарысы басталды. Маңызды орынды ядролық қару алды.
- Ал XX ғасырдың аяғында дүниежүзі бойынша млрд адамға қауіп төніп тұр, себебі жаппай қарулану, әсіресе ядролық державалар саны арта түсті.
- 90-жылдың басында жағдай күрт өзгерді. XX және XXI ғасырдың басында жаппай қарулану көлемін қысқарту , қару-жараққа бөлінетін қаражат мөлшерін азайту ракета-ядролық потенциалды қысқарту қарастырылды.
- Ең маңызды орын алған КСРО мен АҚШ (СНВ-1), кейінірек АҚШ мен Ресей (СНВ-2) келісімдер болды.
- Бірақ қауіп-қатер сақталуда. Неге? Сіздердің пікірлеріңіз...

Қазіргі жағдай

- Жеке аспектілерді соғыс қауіп-қатері сақталуда
- Жеке және аймақтық қақтығыстар мен соғыс ошақтарының сақталуы
- Ядролық қарудың таралуы
- Соғыс блоктарының сақталуы
- Қару-жарақ саудасы.

Шешу жолдары

- Ядролық және химиялық қаруларды сатуға қатан бақылау қойылуы.
- Өзімізге таныс қару-жарақ түрлері мен қару-жарақ сатуға тыйым салу
- Соғыс және қару-жараққа бөлінетін қаражат көлемін азайту.

Қазіргі кезде жеткен жетістіктер мен әлі де кездесетін

ҚИЫНШЫЛЫҚТАР

- Қол қойылған халықаралық келісімдер: ядролық қару-жарақты таратпау туралы (1968 жылдан бастап - 180 мемлекет), ядролық сынақты тоқтату, жасауды тоқтату туралы конвенция, химиялық қару-жарақты шығаруды тоқтату (1997 жылдан бастап.) және т.б..
- Қару-жарақ сату 2 есеге азайды. (1987 -2010 жылдар.)
- Қару-жараққа бөлінетін қаражат $1/3$ азайды (1990-жылдан бастап.)
- Ядролық және т.б. қару-жарақ түрлерінің таратылуы мен сатылуына халықаралық ұйымдар жағынан қатаң бақылау қойылды (МАГАТЭ қызметі, т.б.)